

Ierosināta lieta par Civilprocesa likuma normu, kas neparedz valsts nodevas atmaksāšanu gadījumā, kad tiek atteikts pieņemt apelācijas sūdzību

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2020. gada 15. janvārī ierosināja lietu “Par Civilprocesa likuma 37. panta pirmās daļas, ciktāl tā neparedz par apelācijas sūdzību iemaksātās valsts nodevas atmaksāšanu gadījumā, kad tiek atteikts pieņemt apelācijas sūdzību, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam”.

Apstrīdētā norma

Civilprocesa likuma 37. panta pirmā daļa: “Samaksātā valsts nodeva atmaksājama pilnīgi vai daļēji šādos gadījumos:

- 1) ja iemaksāta lielāka nodeva, nekā to nosaka likums;
- 2) ja tiesa atsakās pieņemt pieteikumu;
- 3) ja izbeidz lietā tiesvedību uz tā pamata, ka lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai;
- 4) ja prasību atstāj bez izskatīšanas uz tā pamata, ka ieinteresētā persona, kas griezusies tiesā, nav ievērojusi attiecīgajai lietu kategorijai noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, vai pieteikumu iesniegusi civilprocesuāli rīcībnespējīga persona;
- 5) ja tiesa apstiprinājusi izlīgumu, – 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas tiesvedībai attiecīgās instances tiesā;
- 6) ja tiesa saskaņā ar šā likuma 440.⁸ panta septīto daļu atsakās ierosināt apelācijas tiesvedību, – 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas;
- 7) ja tiesvedības izbeigšanas pamats ir prasītāja atteikšanās no prasības, jo ir panākta mediācijas vienošanās, kuru apliecina mediatora izsniegts rakstveida apliecinājums par mediācijas rezultātu, – 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas.”

Augstāka juridiska spēka norma

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmais teikums:

“Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Rīgas apgabaltiesas pieteikuma. Tās izskatīšanā ir civillietā personas blakus sūdzībā par pirmās instances tiesas lēmumu, ar kuru noraidīts personas pieteikums par valsts nodevas, kas samaksāta par apelācijas sūdzības iesniegšanu, atmaksāšanu.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajā normā noteiktā kārtība, kas neparedz par apelācijas sūdzību iemaksātās valsts nodevas atmaksāšanu gadījumā, kad tiek atteikts pieņemt apelācijas sūdzību, neatbilst Satversmes 91. panta pirmajā teikumā nostiprinātajam tiesiskās vienlīdzības principam.

Personu grupas – personas, kas ceļ prasību tiesā, un personas, kas iesniedz apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, – atrodies vienādos un salīdzināmos apstākļos. Gadījumos, kad tiek atteikts pieņemt prasības pieteikumu, par to iemaksātā valsts nodeva tiek atmaksāta. Tādējādi apstrīdētā norma pret vienādos un salīdzināmos apstākļos esošām personu grupām paredzot atšķirīgu attieksmi. Šādai atšķirīgai attieksmei neesot leģitīma mērķa, un tā neesot samērīga.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz **2020. gada 16. martam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2020. gada 15. jūnijs**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību un
protokola nodaļas vadītāja

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830749, 26200580